

ພາກສະນາເກດ

EDITORIAL

ข้อคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงเทศบาล

นับตั้งแต่ได้มีการจัดตั้งเทศบาลจนในประเทศไทยจนถึงบัดนี้เป็นระยะเวลาราวม ๗๐ ปีแล้ว
การเทศบาลก็ยังหาได้เครื่องรุ่งเรืองและประเสริฐความสำเร็จเท่าที่ควรไม่ จึงทำให้สืบก้าวความหนึ่ง
ที่จะได้เห็นเทศบาลเป็นสถาบันปกครองของชาวประชานในท้องถนนอย่างแท้จริงตามอุดม
การณ์ทางประชาภิไทยยังอยู่ห่างไกลเป็นอ่อนมาก ในปัจจุบัน รัฐบาลสมัยปัจจุบันได้มีนโยบาย
ทำการควบคุมเทศบาลอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้ทางราชการเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการเทศบาลไว้
และสามารถใช้อำนาจเทศบาลเดียวกันการเดือกดังโดยประชาน ทั้งนี้ เพื่อให้เทศบาลหางพัน
จากการเมืองและการบริหารงานของเทศบาลเป็นไปโดยเรียบง่ายมีระเบียบวินัย และเพื่อทำการ
กذاดซึ่งอุปสรรคและขัดขวางบัณฑุณิจอย่าง ๆ ภายในงานเทศบาลให้หมดสิ้นไป ดัง
จะเห็นได้จากคำกล่าวของ พันเอก นายกรัฐมนตรี จอมพล สรุษศักดิ์ ขันธรัตน์ ท่าน “แม้ในระบบ
เทศบาลเองก็จะต้องมีการรักษาธรรมาภิบาลนี้และถือหัดกอดความร่วมมือรวมแรงรวมใจเข้าหากันสร้าง
ความก้าวหน้าให้แก่งาน ความพยายามหักโคนกัน การทำให้คนละเทศมนตรีดูแลดูกัน
ไม่อยากให้มีในระยะปัจจุบัน เพราะเมื่อกาจดูดงานความก้าวหน้า เป็นการบันทอนกำลังใจ
และทำลายความชัยชนะนั้นเอง และเติมระเบียบด้วย”

แม้ค่าการกรุงทำดังก่อตัวของรัฐบาลจะเป็นการชักกับหลักการทางประชาริปไทยที่ให้ประชาชนปกครองตนเองอยู่บ้างก็ตาม แต่ด้วยความจำเป็นที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายการปกครองประเทศในสมัยปัจจุบัน ซึ่งถือว่าเป็นการชุดคราว และเป็นการจากฐานทัมแหน่งของประชาริปไทยให้แก่ประเทศไทยในอนาคต ดังที่ พลเอก นายกรัฐมนตรีได้กล่าวเน้นไว้ “ระบบเทศบาลของเรานี้ได้ดีมาแล้วนั้น ให้พยายามให้เข้าสู่ระบบประชาริปไทยมากที่สุดซึ่งเมื่อก่อตั้ง เป็นอุดมคติ เพื่อระบบเทศบาลก่อราชศูนย์ของระบบ

ประชาธิปไตย... (แต่) หัวใจของการปฏิรูปอยู่ที่ความก้าวหน้า ความอยันต์นัย แต่ความมีระเบียบวินัย อะไรที่สำคัญที่ขาดไม่ได้ในการปฏิรูป ทั้งสามนักอาชีวะต้องเป็นผู้แปลงไปเป็น อาจ อาจจะมีการกระทำบางอย่างที่เป็นข้อยกเว้นจากหลักประชาธิปไตยแท้ แต่เป็นการกระทำเพื่อสร้างรากฐานของประชาธิปไตยที่แท้จริงในอันหน้า "

เพราระดับนั้น ระยะเดินทางระหว่างต้นยังปัจจุบัน คงนับว่าเป็นโอกาสอันดีที่ทางราชการไทยจะพยายามอย่างยิ่ง กระทรวงมหาดไทย จะให้รับทำการปรับปรุงและวางรากฐานของการเทศบาลได้ให้เป็นการเหมาะสมและรอบคอบ เพื่อจะได้เริ่มต้นระบบเทศบาลที่ดีให้ไทยทันทีเมื่อการปกครองของประเทศไทยได้เข้าสู่ภาวะปกติแล้ว โอกาสเช่นนั้นนับว่าหาได้ยากยิ่ง เพราระเป็นระยะที่ทางราชการสามารถกระทำการได้ ได้โดยสะดวก ซึ่งน่าทึ่งใจในการหยิบยกเอาเรื่องเทศบาลมาทำการศึกษาวิเคราะห์อย่างมุ่งและวิเคราะห์ให้เข้าใจด้วยความตั้งใจ ทั้งอย่างละเอียดถ้วนใจ ฯ ล้วนเป็นการที่ดีที่สุดต่อไปในภายหน้า ให้ระบบการปกครองแบบเทศบาลได้ก้าวไปสู่จุดหมายปลายทางที่ถูกต้องเสียที แทนที่จะต้องพยายามแก้ไขเปลี่ยนแปลงกันอยู่เรื่อยๆ โดยไม่รู้จักจบสิ้นอย่างที่เป็นมาแล้ว ซึ่งนอกจากจะเป็นข้อบกพร่องที่สำคัญในการเผยแพร่วรรบเทศบาลแล้ว ยังเป็นภารายที่กดดันทุกๆ ไปจนติดตามศึกษาให้เข้าใจเรื่องเกี่ยวกับเทศบาลให้ละเอียดและถูกต้องได้ เกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้เขียนได้ทราบด้วยทางราชการได้เตรียมแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติเทศบาลฉบับใหม่ไว้พร้อมแล้ว ในขณะนี้เพียงแต่รอให้การร่างรัฐธรรมนูญของประเทศไทยเสร็จเรียบร้อยและประกาศใช้เดียก่อนเท่านั้น ซึ่งเป็นที่คาดได้ว่า โฉมหน้าของเทศบาลจะต้องเปลี่ยนแปลงไปจากที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไม่มากก็น้อย

อย่างไรก็ตาม มีข้อที่น่าตั้งใจด้วย ในช่วงระยะเวลา 30 ปีที่ผ่านมาแล้ว เราได้ทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายและระบบการต่างๆ เกี่ยวกับเทศบาลเป็นจำนวนมากครั้งจนเกือบจะจำไม่ได้ ไทยจะพยายามอย่างยิ่ง ให้มีการประกาศใช้กฎหมายหลักของเทศบาลหลายฉบับ เริ่มด้วยพระราชบัญญัติที่จะเรียบเรียงเทศบาล พ.ศ. 2476 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2481 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2486 และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งยังคงใช้อยู่ในขณะนี้ และในระหว่างประกาศใช้พระราชบัญญัติต่อฉบับก้าวใหม่การแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้งหลายหน จากประชุมการณ์ที่ผ่านมา บัญหาน่าคิดคงมีอยู่ว่า หลังจากที่ได้

มีการเปลี่ยนแปลงการค้าระหว่างประเทศมาต่อครั้งใหม่แล้ว เราจึงคงจะต้องประทับกับบัญชาการแก้ไขปรับปรุงประเทศตามมติฯ ให้มีน้ำที่เมืองอาเภอประชานและเจ้าหน้าที่เกียดชังต่อไปอีกหรือไม่เพียงใจ

ถ้าจะกล่าวตามหลักการทางวิชาการแล้ว การแก้ไขปรับปรุงจะเมื่อยืนริหารราชการแผ่นดินแต่ครั้งก่อนจะได้กระทำด้วยความรุนแรงและเหมาะสม โดยคัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์บัญชาการและสำรวจข้อเท็จจริงต่างๆ ในยอดเยี่ยมเสียก่อน มิใช่ว่าพอมีข้อข้อห้องก์แก้ไขเสียทันทีหรือเห็นว่าประเทศไทยเข้าปีบูตให้ผลลัพธ์อย่างน่าพอใจมาใช้บ้างโดยมิได้มีการปรุงปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมของสังคมของเราเสียก่อน ยังมีตัวตนจะเป็นการแก้ไขแบบเด่นหนาเมื่อการสร้างคราดพอให้ผ่านพ้นไปครั้งหนึ่ง ท่านนี้ จริงอยู่ บัญชาการบัญญัติสั่งระบบทะเบียนในประเทศไทยนับว่าเป็นเรื่องยุ่งยากเมื่อนั้นมาก เพราะติดขัดด้วยอุปสรรคต่างๆ ทั้งในด้านที่เกี่ยวกับประภัติศาสตร์ ชนบุรุษเนี่ยมีประเพณีแตกต่างชนเผ่าของสังคม ตลอดจนสั่งแกกด้อมอนๆ ซึ่งไม่เกี่ยมมีราชฐานในการประชาริบไทมาก่อนเลย ในทางตรงข้ามกับบ่มีประเพณีการปกครองแบบเจ้าชุมนุมนาย อันเป็นการขัดแย้งกับระบบประชาริบไทมากัดขาดอยู่อีก

ยังก่อนนี้ ประเพณีการบริหารประเทศไทยยังเป็นการปกครองจากเมืองศูนย์กลางมาสู่เมืองต่างๆ โดยมีรัฐบาลและข้าราชการเป็นผู้ควบคุมประชาน ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ในสังคมเป็นสิ่งที่รัฐบาลหันมายื่นสั่งลงมาให้ ประชานพอดเมื่องเมื่อเพียงผู้อรับบริการทางราชการและหันสิ่งในความเมตตาปวนนี้จากข้าราชการทั้งหลายฝ่ายเดียว สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่มีความต้องการทั้งหมดที่ได้รับถูกทอดทิ้งโดยทางมุตตอกเมื่อเวลาานานนับให้กว่าศตวรรษ ซึ่งมีบทพิพากษาในสิ่งที่อยู่ในจิตใจของคนแต่ละคนเป็นคุณค่าที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของสังคมในบ้านบ้าน โดยเหตุนี้จึงยังมีข้าราชการอยู่ในน้อยมากคงมีความรู้สึกอยู่ว่า ตนเป็นผู้ที่มีอำนาจและอยู่ในฐานะที่เหนือกว่าประชาน ซึ่งเป็นผลให้การบริหารราชการโดยทั่วไปมิได้มีไปตามแนวทางที่ถูกต้อง พฤติกรรมตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันได้โดยง่ายจากการปฏิบัติงานของข้าราชการโดยทั่วไป ซึ่งแม้แต่ในหมู่พนักงานเทศบาลเองก็ยังประพฤติให้เห็นประคักษ์อยู่เสมอ ตั้งคำกล่าวด้วย “ พนักงานนี้มีภาระยังมีพนักงาน ” ทุกคนนี้ราษฎรไม่ก้ามติดต่อกันเท่าใด ก็เพราะยังมีพนักงาน

เทศบาลท่าศาลาอยู่ในที่ตั้งเดียวบนมุณฑาย ซึ่งเป็นภัยต่อการป้องกันของระบบเทศบาลที่ให้ประชาราษฎร์ทุกคนมีส่วนร่วมในการป้องกันด้วยเป็นอย่างยิ่ง”

ในส่วนของการนี้ เช่น การปดูกผังตัวที่ประชาชีบไทยในตั้งคุณไทยเพื่อให้ประชาชนได้
ประกอบตนเองย่อมไม่ใช่สิ่งที่ขาดแคลนได้โดยง่าย ความสำเร็จจะขึ้นอยู่กับความตั้งใจจริง
และอุดมการณ์ขันแน่นแห่งของรัฐบาลที่จะต้องพยายามหาทางปฏิบัติให้บรรลุความปรารถนาดัง^{๔๗}
กล่าวของชาติให้ลงได้เป็นสำคัญ โดยนัยน์ ผู้เขียนคงรู้สึกว่าทั้งทางราชการจะพึงหาโอกาส^{๔๘}
ทำการศึกษาดูจักรภพของชาติและเรียนรู้ความเชี่ยวชาญของคนต่างด้าวมาแล้ว แต่คงจำเป็น^{๔๙}
เป็นแผนการระยะยาวขึ้นไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้ดูต่อไปเป็นขั้น ๆ งานกว่าจะบรรลุความมาย^{๕๐}
ปดายทางอันเป็นคุณประโยชน์ ตามหลักการทางวิชาการนัดเดียว ควรจะทำกิจการทุก ๆ^{๕๑}
เรื่องดังคำนึงดึงดูดุประสงค์อันเป็นเป้าหมายอยู่เสมอและการที่จะปฏิบัติให้บรรลุต้นทุนประสงค์^{๕๒}
ทั้งการให้ความคุณ ก็ต้องมีแผนที่แนนอนและรวมคือเป็นแผนทางสำหรับปฏิบัติโดย^{๕๓}

ในอดีตเดียวกัน แม้จะได้วางแผนสำหรับปฏิบัติเป็นชั้น ๆ ในระยะยาวแล้ว หน้าที่
และความรับผิดชอบของรัฐบาลยังมีอีก 2 ประการที่สำคัญคือ (1) ต้องพยายามหาทางพัฒนา
คนทั้งในด้านข้าราชการและประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ อุดมการณ์ และ
วิธีการปฏิบัติทางประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มีความรู้สึกตัวนักในหน้าที่และความรับ
ผิดชอบของตนในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ข้อนี้นับว่ามีความสำคัญเป็นอันมาก
 เพราะทราบให้ทั่วราษฎรากลายรู้สึกว่าตนอยู่ในฐานะที่เห็นอกหัวราชภูมิและประชานชนในท้อง
 ดินยังปราศจากความรู้และความตันใจในการบริหารงานของห้องกันแล้ว ประชาธิปไตยใน
 ระบบเทศบาลจึงจะคงเป็นสิ่งที่ไร้ความหมายต่อไปโดยไม่มีทัณฑ์ดุ และแม้จะได้ทำการแก้ไข
 กฎหมาย แก้ระบบและระเบียบการต่าง ๆ ยังต้องเพียงให้เกียรติมูละไม่อาจก้าวสู่พื้นบัญชาติต่างๆ
 ตั้งแต่ดาวไปได้เลย (2) ในเดือนเดียวกัน รัฐบาลต้องพร้อมและเตรียมใจที่จะกระจายอำนาจให้
 ประชาชนได้ทำการปกครองตนเองอย่างแท้จริงต่อไปในเมืองต่างๆ และโอกาสอันสมควร ใน
 บ้านบ้าน แม้การรัฐบาลจะสามารถควบคุมการบริหารงานของเทศบาลส่วนมากให้เป็นไปโดยมี
 ประสิทธิภาพและเป็นระเบียบเรียบร้อยติดต่อเดลกัน เพราะมีปลัดจังหวัดและนายอำเภอแล้ว
 แต่กรณีเป็นพ้ายกเทศมนตรีและข้าราชการส่วนกลางอีกเป็นเทศมนตรีตาม กมครุพิงค์เป็น

ผลที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากการปฏิบัติดังกล่าวเป็นการขัดกับหลักการเทศบาลที่ให้เป็นเรื่องของประชาชนคือห้ามเอง รัฐบาลซึ่งควรที่จะรับร่วมดำเนินการให้เทศบาลเป็นเรื่องของประชาชน ต่อไปไทยเร็วหนึ่งคงต้องตัดสินใจทันทีที่ตนเป็นชัยกเวณี้แล้ว

ความเป็นประชาธิปไตยนั้นย่อมเกิดจาก การทุกอย่างที่ให้เกิดความเป็นธรรมและสำนึกร่วมชung ดังนั้น เพราะการพัฒนาจิตใจ นิสัยประพฤติ ทัศนคติ และวิธีการทำงาน ของคนเป็นเรื่องยากอย่างยิ่ง ดังนั้น การกระจายอำนาจให้ราษฎร์ปกครองตนเองจึงค้องควรทำ ด้วยความฉลาดและรอบคอบเป็นพิเศษ หลักสำคัญในเรื่องนี้ก็คือ ต้องให้ราษฎร์ได้มีโอกาส ทุกอย่างที่ให้เกิดความเป็นประชาธิปไตย ไม่ใช่ อย่างไรก็ตาม หากมีเหตุให้เป็นที่พึง สงสัยว่า จะเกิดความไม่เรียบร้อยด้วย ๆ ชนอก ทางราชการก็อาจก้าหนดเงื่อนไขต่าง ๆ ให้ รักภูมิได้ อาทิเช่น เรื่องเกี่ยวกับมาตรฐานทางการเมืองของเทศบาล หากผู้ใดจะเมิดหรือลงใจ ผ้าฝ้าย ก็อาจจะถูกจับได้ ไม่ได้มาเกี่ยวข้องกับเทศบาลอีกต่อไปแล้ว ระยะหนึ่ง เป็นต้น จึงการดังกล่าวจะเป็นทางที่ช่วยขัดข้อความไม่บริสุทธิ์และ การแสวงหาผลประโยชน์ ต่อกันต่อต่าง ๆ ของผู้เดินเทศบาล ให้มากตามสมควร ขอสำคัญอยู่ที่ว่า ต้องบังคับกันอย่างจริงจัง โดยไม่เห็นแก่หน้า โครงการนี้

โดยสรุป การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทย จะสำเร็จได้ด้วยรัฐบาลต้องทำการ ฝึกสอนประชาชนและรู้จักผ่อนปรนให้แก่ประชาชน ซึ่งต้องประกอบด้วยความตั้งใจจริง ความ อุตสาหะ และความเตี่ยส์ด้วยยั่งยืน นอกเหนือ การพัฒนาประชาธิปไตยค้องคำนึงถึงเป้าหมาย ต้องมีแผน และพร้อมที่จะปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนเพื่อกระจายอำนาจให้ประชาชนได้ปกครอง ตนเองอย่างแท้จริง อนันมายถึงการเตี่ยส์ด้วยความตั้งใจของตนเอง ซึ่งย่อมจะเป็นการฝึกความรู้สึก ชูธรรมชาติของคนอยู่บ้าง และความรู้สึกเช่นนั้นเองที่เป็นอุปสรรคสำคัญอย่างยิ่งอีกประการหนึ่ง คือ เกี่ยวกับการกระจายอำนาจไปให้แก่เทศบาล

บรรณาธิการ